

Nowy wósadnik

Serbske cerkwine powěsći za łužyske wósady

Wendisches Kirchenblatt

december 2021

Jezus Kristus žejo:
Chtož ku mnjo
pśižo, togo
njehustarcyjom.

Jan 6,37

Jesus Christus spricht:
Wer zu mir kommt,
den werde ich
nicht abweisen.

Joh 6,37

© 2021 Anja Pinski

gronko lěta 2022

wušej ražc konsistorija dr. Clemens Bethge

Jesus Christus spricht: Wer zu mir kommt, den werde ich nicht abweisen (Johannes 6,37) – so heißt die Jahreslosung für das Jahr 2022. Sie kommt gerade recht. Nicht nur eigene Erfahrungen von Abgewiesenwerden kommen mir da vors innere Auge – aus lange vergangenen Teenager-Zeiten, wenn sich erst Blicke kreuzen und es dann so weh tut, wenn sie mich keines Blickes würdigt. Manchmal nervt abgewiesen zu werden ja auch nur: erst eine Ewigkeit in der Dauerwarteschleife hängen bei gräuslicher Musik und am Ende einer,

der sich für nicht zuständig erklärt. Zurückweisung ist jedenfalls eine Allerweltserfahrung. Und umgekehrt zum Glück auch die Erfahrung, wie gut es mir tut, freundlich empfangen zu werden, genau dann, wenn ich es brauche. Umso mehr in diesem zweiten Pandemie-Winter...

Aber nicht nur deshalb kommt die Jahreslosung gerade recht. Mit dem Vers klingt auch die Zurückweisung als juristischer Terminus des Grenzregimes an: wenn Menschen, wenn Geflüchtete an der Grenze zurückge-

bildka: archiw Clemensa Bethego

Oberkonsistorialrat Dr. Clemens Bethge ist Referatsleiter in der Abteilung 2: Theologie und Kirchliches Leben des Konsistoriums der Evangelischen Kirche Berlin-Brandenburg-schlesische Oberlausitz. In dieser Funktion kümmert er sich auch sehr engagiert um das wendische Kirchenleben.

wiesen werden, z. B. im Rahmen der Drittstaaten-Regelung. Oder noch schlimmer: wenn sie in Push-Backs gewaltsam zurück-gedrängt werden. Push-Backs - ein Begriff, der in der letzten Zeit mit Blick auf die Situation an der polnisch-belarussischen Grenze eine traurig-erfolgreiche Karriere gemacht hat.

Wer zu mir kommt, den werde ich nicht abweisen. So ist Jesus, so ist Gott: Wer zu ihm kommt, wird mit offenen Armen empfangen. Alle und jede. Der Evangelist Johannes erzählt davon im 6. Kapitel seines Evangeliums: Fünftausend Menschen sind da, aber nur fünf Brote und zwei Fische - und doch werden alle satt. Jesus ist „das Brot des Lebens“. Damit soll gesagt sein: Jesus wird mit dem, was er sagt und tut, spürbar für alle, die bei ihm bleiben, zur Nahrung für die Seele. Auch für dich und mich, immer dann, wenn wir es brauchen. Umso mehr in diesem zweiten Pandemie-Winter...

Keiner wird zurückgewiesen. Jesus gibt niemanden verloren. Alle sind willkommen. Die Jahreslosung regt dazu an, darüber nachzudenken: Jesus weist nicht ab - wo bin ich abweisend? Wo sind wir es? Wo ist es dieses Land? Wo die Kirche? Und dann die verschränkten Arme und Herzen zu öffnen...

W lěše 2021 smy swěšili 100lětnu wobstašu „serbskich“ zwónow w Dešnje. Wóni maju napisma jano w serbskej rěcy:

na wjelikem zwónje:

WOJNA A MĚR MA SWOJ CAS (Prjatk 3,8)

na srježnem zwónje:

„BOJ SE BOGA, LUBUJ BRATŠA“ (1 Pětš 2,17)

a na małym:

„KNĚŽO, HUMOŽ NAS“ (Mt 8,25)

dr. habil. Hartmut S. Leipner

Lube sotšy, lube bratšy,
„Něnt źurja, wrota wótcyńšo, Kněz
kšasności ga pšizo“, z tym spiwom by
my w normalnem paže zazwónili nowe cerk-
wine lěto. Kak adwent a gódowny cas bužo-
tej, źinsa hyšći njewěmy, gaž glědamy na
wšykne wobstojności pandemije. Žinsa pak
mamy krotki cas, pózastaš a slědk glědaš na
zajžone lěto. Cu to w tej krotkej rozpšawje ze
žekownosću cyniš. Som Bogoju žekowny, až
wón jo telik lužam skobodnosť, dowěru a
móc dał, sobu cyniš za strowje Serbskeje wó-
sady, wótpowědnje gronkoju našogo žěta
„Bogu k cesći a Serbam k wužytkoju“.

W přědnem rěže cu se žekowaš wšykным
čłonkam pšedsedařstwa Spěchowañskego
towaristwa za serbsku rěc w cerkwi z. t. za
jich njewomucnu angažěrowanosć. We zgro-
madnem žele wěšte konflikty wó pšawe pó-
stupowanje njewuwóstawaju. Weto měnim,
až smy mógali wjelgin wuspěšnje ako team
žětaš. Gaž se nadalej procujomy wó kon-
struktiwnosć a mjazsobne rozměše za nje-
jadrake měnjenja, móžomy se wujadnaš a
nadalej dobru drogu za cełu Serbsku wósa-
du namakaš.

Se wě, až mamy mimo pšedsedařstwa cełu
mań sobuwójowarjow a procowarjow: čłonki
žěłoweje kupki Serbska namša, naše serbske
dušepastyrje a wjele duchownych w Dolnej
a srjeježnej Łužicy, lektory a namšarje, kenž
sobu gótuju we wugótowanju serbskich
namšow a drugich serbskich cerkwinych za-
řědowanjow a za medijowu prezencu Serb-
skeje wósady. To jo wjelgin derje tak a dawa
pšikład za našu cełu cerkwju EKBO.

Móžom na tom měsće jano krotko wobceriš,
co smy w lěše 2021 wugbali. Cas rozpšawy
jo ga wobgranicowany na jadnab 10 min. Na
zachopjeńku lěta 2022 pak zestajijomy ako
kužde lěto wobšyrnu rozpšawu ewangels-
kich Serbow w EKBO. Tu pósćelomy cerkwi-

nemu wjednistwoju, a kuždy interesent mó-
žo ju woglědaš na našych internetnych bo-
kach www.serby-ekbo.de.

Kšěł zachopiš z publicistiskim žětom. Ako
kužde lěto smy měli teke lětosu naglědny
plakat wót Anje Piniekojc z gronkom lěta.
Plakat smy wudali w dwěma wariantoma:
dolnoserbško-nimski a górnoserbško-nims-

ki. Móžomy se wjaseliš, až jo hyšći źinsa wi-
žeš na wjele wósadnych toflach.

K tšešemu razoju smy wudali gronka ochra-
nojskeje bratšojkeje wósady w dolnoserb-
skej rěcy. Stwórty lětnik za lěto 2022 jo teje-
rownosći južo gótowny.

Na planje stoj, casopis Serbskeje wósady,
ten Nowy wósadnik, dwa raza wob lěto wu-
dawaš. Pšilicyjomy-li wudaše, kenž wujžo ku

Pśedsedařstwa wuzwólowańskeje perody 2018–2021. Wót pšawa: Frank Matijašk (pókladnik), dr. Christiana Piniekowa (zastupna pśedsedařka), Werner Měškank (pśisedař), dr. Hartmut S. Leipner (pśedsedař). Brigita Zakrjejcowa (pśisedařka) na bildce njejo.

gódam, su se wšak 2021 dla jubileja Serbskego cerkwinego dnja styri zešywki ražili.

Wjelike žycenje dolnoserbskich kśeścijanow jo se dopołniło 4. februara 2021: Pó 153 lětach mamy zasej šišćanu Bibliju w našej rěcy. Layout nowošišća se orientěrujo na wudašu z lěta 1868, jo pak stajany we łatyńskich pis-mikach. Pó wopśimješu jo identiski z lektori-zěrowanym tekstom digitalneje wersije z lěta 2017 na CD abo w interneše.

Zajm na dolnoserbskej Bibliji jo wjeliki: Jadnab 150 eksemplarow nowošišća, kenž jo spěchowany wót kraja Bramborskeje, jo za-

dermo rozdanych. Teke z wukraja smy dostali napšašowanje, samo z Israelskeje abo Brazilskeje.

Serbske namše stoje se wě we fokusu našogo žěta. Z pódpěru STSRC jo pšewjadła abo pódpěrowała kupka Serbska namša 14 namšow, zwětšego nimsko-serbskich, ale teke 5 cysto serbskich. Se wě, až wliw korony móžomy na licbje namšarjow wizeš, pšerěžnje pak smy pla 71.

Na zachopjeńku lěta jo młoga namša wupadnuła. Tak jo była předna serbska namša lětos 21. měřca we Wjerbnje. Na tu namšu

z wušeju promštowku Theresu Rineckerowe-ju jo było wizeš wjele žeńskich w namšarskej drastwje, tak teke wósadna faračka Ina Vetterickowa.

Wobalka nowowudaša Biblije

Dejmy se teke zepominaš na rědnučku namšu we Wětošowje ku dnu wótwórjonego pomnika z fararjom Hartmut Kästnerom, zož serbski part jo pšewzela Madlena Norbergowa, a na dwórorěcnu ekumenisku namšu we Złem Komorowje ku dnu Marijinego donjebja-stupjenja.

Móžomy z Dešanarjami gjarde byś, až tamna cerkwja jo jadnučka na cełem swěše, kótaraž ma zwóny z jano serbskim napismom. Namšu na 100lětnu wobstaše tych zwónow smy swěšili 2. maja 2021.

Wurědna namša jo se wótmeła samskego dnja wótpódnja w Serbskej cerkwi Města, a to jo była ordinacija fararjowu Simona Klaasa a Tobiasa Pawoła Jachmanna. Nichten njewě, lěc něga raz jo była taka ordinacija fararja w serbskej rěcy, ako jo se wósebny Tobias žycył. Zmjatan-ka nad wšykny su byli kónčne słowa biskupa Christiana Stäbleina w serbskej rěcy: „Žišo w měrje togo Kněza“.

Serbski ewangelski cerkwiny

žeń ma dłužku tradiciju, ako jo zestajała Trudla Malinkowa w Nowem wósadniku, numer 14. Lětosa smy pšiwitali serbskich ewangelskich kšesćijanow na cełkownje 75. Serbski ewangelski cerkwiny žeń, kenž jo był zrazom pěty taki cerkwiny žeń w Dolnej Łužycy a jo se wótměł pši gózbje 120. jubileja móšćańskeje cerkwje. Z motom cerkwinego dnja „Pytajšo Kněza, dokulaž k namakanju jo“^{Jez 55,6} jo se móšćańska wósada wjelgin angažerowana na drogu dała, aby móžali woglědarje za słowami Kněza w serbskej rěcy slěziš. Za jadnogo abo drugogo jo było pšemało serbskego słyšaš na cerkwinem dnu. To jo pak pšašanje perspektiwy.

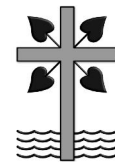
Njewugótujomy take zarědowanje za gjarstku luži z perfektnymi znašami serbskeje rěcy, ale za wšyknych, kenž se za to zajmju. Měnim, až smy z tym na dobrej droze w Dolnej Łužycy, a to smy móžali dožywiš w Móšće.

Slědk do Dešna. W slědnych mjasecach jo była bejna licba změnow w našej cerkwi: No-

Wuša promštowka Theresa Rinecker jo zapokazała koordiněrujucu serbsku promštowku Katharinu Huglarjowu na mšu w Dešnj 22.08.2021.

wy biskup, nowej synoże, nowy serbski superintendent w Sakskej lutherskej ewangelskej cerkwi, nowa pširada ewangelskeje cerkwje za serbske wósadne žywjenje. A slědkoju jo EKBO wumjenila něnto tšoch serbskich dušepastyrjow: Ingolf Kšenka z Janšojc, Katharina Huglarjowa z Dešna a Jadwiga Malinkowa ze Slěpego. Póžěl płašonego fašskega městna za serbske dušepastyrstwo jo se z tym pówušył. Farańka Huglarjowa jo dostała nadawk nawjedowanja serbskego dušepastyrstwa w EKBO a koordinacije ze serbskim superintendentom sakskeje krajneje cerkwje. Zapokazanje ako serbska koordinatorka-promštowka jo było z pšewšo gnujucejju namšu 22. awgusta w Dešnj. Katharina Huglarjowa jo sama groniła, až ta namša jo ju wěcej gnuła nježli jeje ordinacija.

To, což mě wósebnje rozwjaselijo, jo aktiwita nowych procowarjow Serbskeje wósady. K drugemu razozu smy lětosa mókali dožwiš rědny wěcejrěcny žnjowny swěžen w Ptačecach w srježnej łužycy. Wěcejrěcny - to groni, až su wuzněli gónoserbska, dolnoserbska, slěpjańska a nimska rěc.

Pó ordinaciji jo namakał farań Jachmann swójo městno w baršćańskej wósaže. Z dobreju dolnoserbskeju rěcu jo na swěženju reformacije nawjedował swóju přědnu cysto serbsku namšu z Bóžym blidom. W tom zwisku dejm hyšći drugogo młodego aktera pomjenjowaš, a to jo Tim Šmit z Mósta. Wón pilnje wuknjo serbski, a jogo orgelowe graše na serbskich namšach jo napšawdu wjelike wobogašenje.

Móžomy groniš, až serbska rěc jo wóstała žywa w našej cerkwi nježiwajucy na njepšigód-

Namšarki pó serbsko-nimskej namšu we Wjerbnje 21.03.2021

Ekumeniska serbsko-nimska namša 15.08.2021 we Złem Komorowje

ne wobstojnosći, a naša žělabnosć jo žeńk a wěcej pšipóznata. Kšěł hyšći krotko wobspomnješ dalšne aktiwity našogo towaristwa.

Žnjowny swěžeń w Ptačecach 10.10.2021

Woplěwamy dobre kontakty ze Serbskim ewangelskim towaristwom w Górnej Łužicy. Wósebnje jo dr. Christiana Piniekowa zastupała STSRC na zejženjach Serbskego ewangelskego towaristwa. W nastupności Serbow w Hodźiju smy se ako towaristwo wobrošili

Dr. M. Norbergowa jo pšepodała fararjoju Jachmannoju t-shirt texaskich Serbow pó serbskej namšy w Baršcu na reformaciskem swěženju.

na biskupa sakskeje cerkwje. W tamnej wósaže ma ju wjeliki tšach, až serbske cerkwine žywjenje njama dobre šance w planowanem twórjenju wjelikeje wósady.

Do drugich wažnych aktualnych pšašanjow ako klimowa katastrofa a strukturna změna we Łužicy smy se gromaže z Centrumom za dialog a pšemějenje zaměšali.

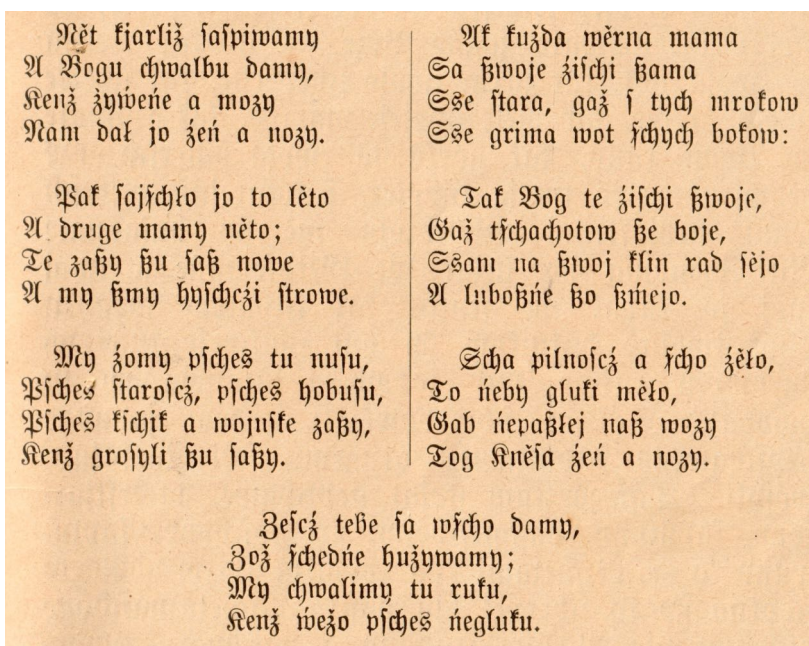
Seminaristiske póbitowanja su dalej byli. Dr. Christiana Piniekowa jo póbitowała

zasej kurs „Serbščina za luži cerkwje“. Bibliske koła gromaže ze Šulu za dolnoserbšku rěc a kulturu k bibliskim gronkam abo z aktualneju problematiku „katastrofy“ su měli lětos a wjeliki wótgłos.

Kšěť how pšís ku kóncoju. To jo był krotki a njedopołny pšeglěd někotarych aktiwitow STSRC. Njejsom nic gronił wó tom, kak smy how kšac pó kšacu z wugótowanim Serbskego wósadnego zmakanišća doprědka pšišli. Mały archiw a běrow jo něnto skóro gótowny, a pšawidłownje se how schadujotej kupka Serbska namša a pšedseďastwo STSRC.

Wjeliki žěk hyšći raz na tom měsće wšym procowarjam Serbskeje wósady za wšo, což cynje za zdžaržanje serbskeje rěcy w cerkwi a wšuzi.

Jan B. Tešnař w Bjatowařskich knižkach, 1895: „Módlitwa na nowe lěto“:

Nět kjarliž zaspiwamy
A Bogu chwalbu damy,
Kenž žywjenje a mócy
Nam dał jo žeń a nocy.

Pak zajšlo jo to lěto
A druge mamy něto;
Te casy su zas nowe
A my smy hyšći strowe.

My žomy pšez tu nuzu,
Pšez starosc, pšez wobuzu,
Pšez kšik a wójnske casy
Kenž grozyli su zasej.

A kužda wěrna mama
Za swóje žiši sama
Se stara, gaž z tych mrowow
Se grima wót wšych bokow:

Tak Bog te žiši swóje,
Gaž tšachotow se bóje,
Sam na swój klin rad wzejo
A lubosnje se smjejo,

Wša pilnosć a wšo žěto,
To njeby gluki měto,
Gab njepastej nas wocy
Tog Kněza žeń a nocy.

Cesć tebe za wšo damy,
Což wšednje wužwamy;
My chwalimy tu ruku
Kenž wježo pšez njegluku.

1	14	14	4
11	7	6	9
8	10	10	5
13	2	3	15

Cerkwina pratyja wót januara do maja 2022

03.01.2022 (předna nježela pó tšoch kralach) 10:00 Žyłow: Serbsko-nimska muzikowa namša (faračka K. Huglarjowa)

29.01.2022 14:00 Skjarbošc: Nabóžnina pši pomniku pši gózbje 100. pósmjertninow Kita Šwjele

31.01.2022 18:00 Serbske wósadne zmakanišćo w Chmjelowje: Předne pósejženje nowogo pšedsedařstwa Spěchowarškego towaristwa za serbsku rěc w cerkwi z. t.

14.03.2022 17:00 Serbske wósadne zmakanišćo w Chmjelowje: Předne zmake w lěše 2022 žěłoweje kupki Serbska namša

20.03.2022 (tšeša nježela spótnego casa) 10:00 Bórkowy: Serbsko-nimska namša (faračka I. Vetterick, serbski lektor dr. H. S. Leipner)

07.04.2022 17:00 Ewangelski centrum w Chóšebuzu: Pósejženje Serbskeje pširady ewangelskeje cerkwje

17.04.2022 (jatšowna noc) Jatšowne spiwanje na jsach

18.04.2022 (drugi jatšowny swěžeń) 9:30 Picnjo: Serbska jatšowna namša (farač I. Kšenka)

24.04.2022 (předna nježela pó jatšach - małe jatšy) 10:00 Dešno: 300. serbska namša nowšego casa ze streaming w interneše (faračka K. Huglarjowa)

10.05.2022 9:00 Baršč: Serbska prjatkařska konferenca

14.05.2022 Kalawa: Prezentacija nowošišća předneje serbskeje šulskeje wucbnice z lěta 1671, „Ermeloweje ABC-fible“ (naraženje)

21.05.2022 Serbski studijo RBB w Chóšebuzu: Wobradowanje serbskich lektorow (naraženje)

Pandemije dla mógali wšake zarědowanja teke wupadnuš abo na drugi termin wótstarcone byš. Dokradnejše aktualne informacije w serbskej a nimskej rěcy su na našych internetnych bokach www.serby-ekbo.de

Wegen der Pandemie könnten verschiedene Veranstaltungen auch ausfallen oder auf einen neuen Termin verschoben werden. Genauere aktuelle Informationen auf Wendisch und Deutsch finden Sie auf unseren Internetseiten www.serby-ekbo.de

1	14	14	4
11	7	6	9
8	10	10	5
13	2	3	15

05.06.2022 (swětkownica) 19:00 Chóšebuz: Noc wótwórjonych cerkwjow ze serbskim pśinoskom

06.06.2022 (drugi swětkowny swěžeń) 14:00 Turjej: Serbska swětkowna namša (farań I. Kšenka)

11.-12.06.2022 Bukecy: 76. Serbski ewangelski cerkwiny žeń

11.06.2022 Łakoma: Wopomnjeński swěžeń

24.-26.06.2022 Zgórjelc: Łužyski cerkwiny žeń

25.06.2022 Wulět Serbskeje wósady Dolneje Łužyce na Łužyski cerkwiny žeń

17.07.2022 (5. nježela pó swětej Tšojosći) Kórjeń: Serbsko-nimska namša (naraženje)

14.08.2022 (9. nježela pó swětej Tšojosći) Zły Komorow: Serbsko-nimska namša (farań M. Schwartz, G. Pawliš)

21.08.2022 Wendlandska: *Wendentag* (naraženje)

11.09.2022 (13. nježela pó swětej Tšojosći) 10:00 Wětošow: Serbsko-nimska namša ku dnju wótwórjonego pomnika (farań I. Kšenka)

29.09.2022 (sw. Michała) Strjažow: Pócesćenje Mata a Hajna Riza

02.10.2022 (žnjowny swěžeń) 14:00 Ptačecy: Serbsko-nimska drastwina namša (farań dr. S. Reichelt)

31.10.2022 (swěžeń reformacije) 10:00 Baršć: Serbska namša z Bóžym blidom (farań T. P. Jachmann)

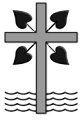
19.11.2022 14:00 Serbske wósadne zmakanišćo w Chmjelowje: Zgromažina Spěchowariskego towaristwa za serbsku rěc w cerkwi z. t.

25.12.2022 (gódownica) 10:00 chóšebuska Serbska cerkwja: Serbska gódowna namša

Kontakty

Serbska wósada w Ewangelскеj cerkwi Barlinja–Bramborskeje–šlazyńskeje
Górneje Łužyce: www.serby-ekbo.de <Serbska.Wosada@posteo.de>

žěłowa kupka Serbska namša na facebooku:

 www.facebook.com/groups/serbskawosada

Spěchowańske towaristwo za serbsku rěc w cerkwi z. t.

 c/o kupka Serbska namša, Droga Gertraudty 1, D-03046 Chóšebuz

 W.-Rathenauowa droga 16, D-03044 Chóšebuz-Chmjelow

bankowy zwisk: Serbske cerkwine towaristwo

žarjawnica Sprjewja–Nysa, IBAN DE21 1805 0000 3302 1228 44, BIC WELADED1CBN

wužywański zaměr: „Za Serbsku wósadu“

pšedsedař Spěchowańskego towaristwa za serbsku rěc w cerkwi z. t.

dr. Hartmut S. Leipner <hartmut.leipner@posteo.net> +49 174 6997743

nawjedujuca serbska duchowna Katharina Köhlerowa, farařka w Dešnje

<ev.pfarramt.dissenspreew@t-online.de> +49 35606 257

serbski dušepastyř Ingolf Kšenka, farař w Janšojcach

<ingolf-forst@freenet.de> +49 35607 748287

serbska dušepastyřka Jadwiga Malinkowa, farařka w Slěpem

<ev.kg.schleife@gmx.de> +49 35773 998244

Pšiducy Nowy wósadnik wujžo k jatšam 2022.

Impresum

Nowy wósadnik: Serbske cerkwine powěšći za Łužyske wósady

numer 16, zymski/december 2021. ISSN: 2367-1971

wudawař: Spěchowańske towaristwo za serbsku rěc w cerkwi z. t.

techniske pšigótowanje: Serbske nakładnistwo w Chóšebuzu

zagronity redaktor: dr. Hartmut S. Leipner, Pší Góramšicy 29, D-03042 Chóšebuz

<hartmut.leipner@posteo.net>

Nowy wósadnik wuchada jadnab dwójcy wob lěto.

bildki: Clemens Bethge, Hartmut S. Leipner, Trudla Malinkowa, Werner Měškank, Anja Piniek,
Serbske nowiny, Astrid Scheuermann

All rights reserved © **WV** Cottbus/Chóšebuz 2021.